

เกริกฤทธิ์ เชื้อมงคล

กัมพูชา

จากอาณาจักรฟูนันพนม
สู่เขมร-กัมพูชา

พลิกประวัติศาสตร์ดินแดนแห่งอารยธรรมโบราณ
ซึ่งครั้งหนึ่งเคยเจริญรุ่งเรืองถึงขีดสุด

สำนักพิมพ์ เพชรประกาย

กัมพูชา จากอาณาจักรฟูนันพนมสู่เขมร-กัมพูชา

ราคา ๒๒๕ บาท

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของหอสมุดแห่งชาติ

เกริกฤทธิ์ เข้มมงคล.

กัมพูชา จากอาณาจักรฟูนันพนมสู่เขมร-กัมพูชา.--กรุงเทพฯ : เพชรประกาย,
๒๕๕๘.

๓๖๘ หน้า.

๑. กัมพูชา--ประวัติศาสตร์. I. ชื่อเรื่อง.

๙๕๙.๖

ISBN ๙๗๘-๖๑๖-๓๔๔-๙๗๕-๓

ที่ปรึกษากฎหมาย	วิสุทธิ์ ตรังคสมบัติ, น.บ., นศ.ม.
บรรณาธิการบริหาร	ชรอใจ คันธพรสิริ
บรรณาธิการต้นฉบับ	เกริกฤทธิ์ เข้มมงคล
บรรณาธิการ	มธุรส เหมือนพลอย
กองบรรณาธิการ	ดลยา เจริญรัชตพันธุ์ สิริพันธุ์ ศรีอรุณศักดิ์ อังสนา ปรีक्षा ภักดิ์จิรา ยศวิไล
พิสูจน์อักษร	พัชณัฐดา เขมภัทร์เรืองทวี
ออกแบบปก	Evolution Art
ศิลปกรรม	Evolution Art

๑ ได้รับการอนุญาตจัดพิมพ์จากเจ้าของลิขสิทธิ์ตามกฎหมาย
สงวนลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ (ฉบับเพิ่มเติม) พ.ศ.๒๕๕๘
ห้ามลอกเลียนส่วนใดส่วนหนึ่งของหนังสือเล่มนี้
มิเช่นนั้นจะถือว่าละเมิดลิขสิทธิ์และมีความผิดทางอาญา

จัดพิมพ์โดย

สำนักพิมพ์ เพชรประกาย

ในเครือบริษัท เพชรประกาย จำกัด

๘ อาคารเพชรประกาย ถนนรามอินทรา

แขวงมีนบุรี เขตมีนบุรี กรุงเทพฯ ๑๐๕๑๐

โทรศัพท์ ๐ ๒๙๑๙ ๙๙๕๕ #๓๐๓ โทรสาร ๐ ๒๙๑๙ ๙๕๙๑

Email : feelgoodbook@hotmail.com

พิมพ์ที่

บริษัท โรงพิมพ์มิตรสัมพันธ์กราฟฟิค จำกัด

๕๒๐-๕๓๐ ซอยเพชรเกษม ๔ ถนนเพชรเกษม

แขวงท่าพระ เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพฯ ๑๐๖๐๐

จัดจำหน่ายโดย

บริษัท ซีเอ็ดดูเคชั่น จำกัด (มหาชน)

SE-EDUCATION PUBLIC COMPANY LIMITED

เลขที่ ๑๔๕๘/๘๙-๙๐ ถนนบางนา-ตราด

แขวงบางนา เขตบางนา กรุงเทพฯ ๑๐๒๖๐

โทรศัพท์ ๐ ๒๙๓๙ ๘๐๐๐ โทรสาร ๐ ๒๙๓๙ ๘๓๕๖ ๙

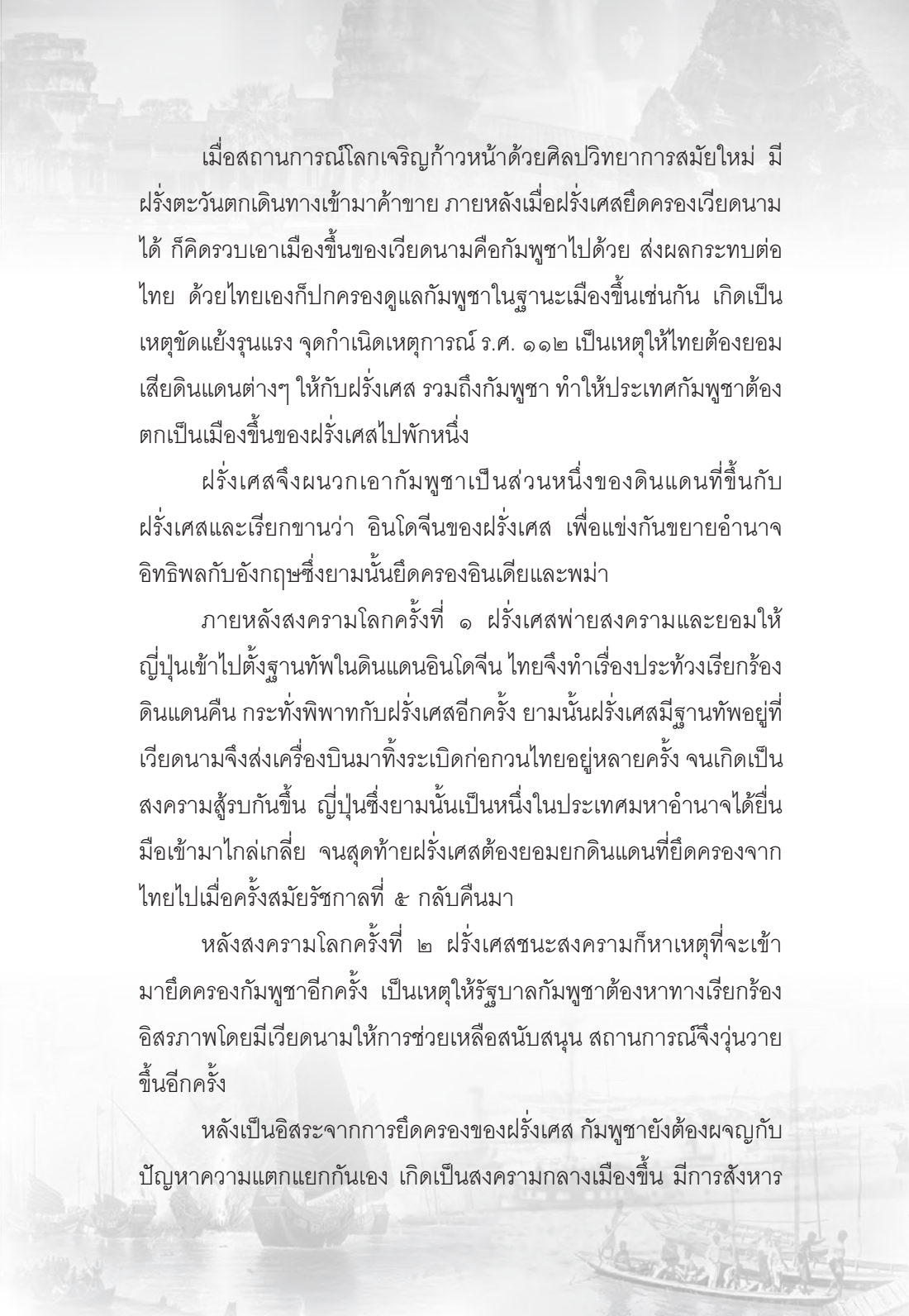
Homepage : <http://www.se-ed.com>

หากคุณผู้อ่านพบว่าหนังสือของสำนักพิมพ์เล่มใดที่ไม่ได้มาตรฐาน หน้าสลับ หน้าขาดหาย หรือข้อความบางส่วนในหน้าขาดหายไป ทางสำนักพิมพ์ยินดีเปลี่ยนหนังสือเล่มใหม่ให้แก่ผู้อ่านเพื่อเป็นการขออภัยในความผิดพลาดสามารถติดต่อขอเปลี่ยนหนังสือ โดยส่งหนังสือเล่มที่มีปัญหา กลับมาตามที่อยู่สำนักพิมพ์

คำนำ

กัมพูชาเป็นประเทศเล็กที่อยู่ทางตะวันออกเฉียงใต้ของประเทศไทย หนึ่งในสมาชิกประเทศสมาคมอาเซียน เป็นประเทศเพื่อนบ้านที่มีประวัติศาสตร์ยาวนานนับพันปี มีหลักฐานเชื่อได้ว่าเคยเป็นดินแดนอารยธรรมยุคหินโบราณที่มีความเจริญรุ่งเรืองอย่างมาก มีปราสาทหินอันเป็นที่ตั้งของเทวสถานมากมาย เช่น ปราสาทหินนครวัด นครธม อันเป็นสิ่งก่อสร้างอัศจรรย์ของโลก ที่ยังคงความลี้ลับมาจนถึงทุกวันนี้

กัมพูชาผ่านวิกฤตวุ่นวายมานับครั้งไม่ถ้วนตั้งแต่ครั้งประวัติศาสตร์ที่ต้องผลัดเปลี่ยนกษัตริย์ขึ้นครองแผ่นดินอยู่บ่อยครั้ง หาความสุขสงบในราชบัลลังก์ไม่ได้ รวากับคำสาปตามตำนานการสร้างเมืองแต่ครั้งโบราณยังคงมีอยู่ ทั้งร่ายยาบาทของพญานาคและคำสาปแช่งของพระฤๅษี อาจเพราะเหตุนี้ สถานการณ์บ้านเมืองกัมพูชาในประวัติศาสตร์จึงปั่นป่วนวุ่นวาย เกิดเรื่องไม่เป็นเรื่อง และเหตุการณ์เลวร้ายสารพัด จนกระทั่งกษัตริย์ยุคหลังๆ ต้องพยายามหาทางแก้ไข เป็นต้นว่า ย้ายนครหลวงใหม่บ้าง ขึ้นครองราชย์ได้ช่วงเวลาหนึ่งก็เสด็จออกผนวช มอบเวนราชสมบัติให้พระราชโอรสบ้าง หลังลามกผนวชแล้วก็เสด็จขึ้นครองราชสมบัติปกครองบ้านเมืองใหม่ก็พอจะคลายอาถรรพ์คำสาปลงไปได้บ้าง แต่สถานการณ์ภายในบ้านเมืองก็ใช่ว่าจะสงบลงเสียทีเดียว จนกระทั่งภายหลังตกเป็นเมืองขึ้นของไทยบ้าง ขึ้นกับญวนบ้าง

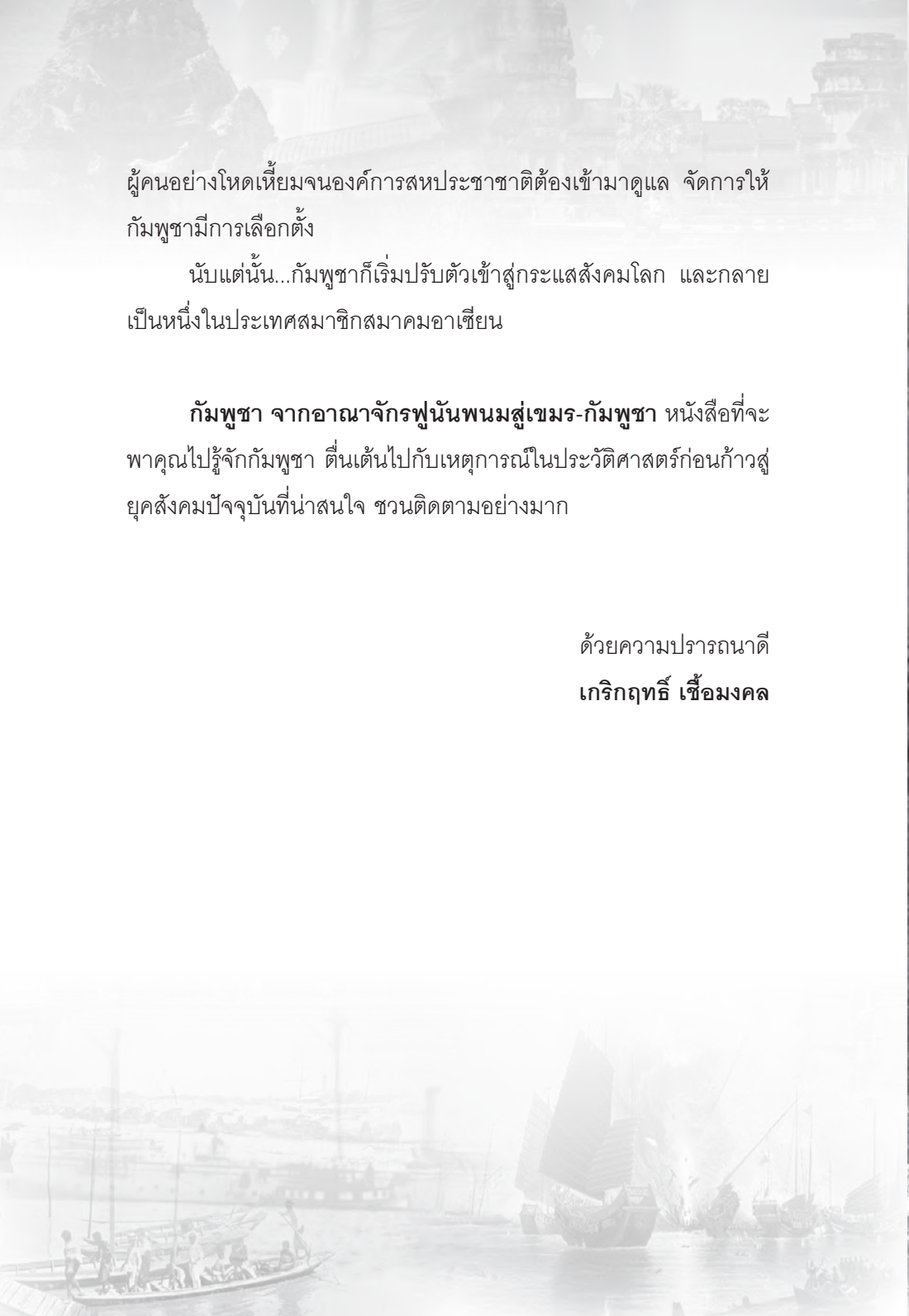
เมื่อสถานการณ์โลกเจริญก้าวหน้าด้วยศิลปวิทยาการสมัยใหม่ มี
ฝรั่งตะวันตกเดินทางเข้ามาค้าขาย ภายหลังเมื่อฝรั่งเศสยึดครองเวียดนาม
ได้ ก็คิดรวบเอาเมืองขึ้นของเวียดนามคือกัมพูชาไปด้วย ส่งผลกระทบต่อ
ไทย ด้วยไทยเองก็ปกครองดูแลกัมพูชาในฐานะเมืองขึ้นเช่นกัน เกิดเป็น
เหตุขัดแย้งรุนแรง จุดกำเนิดเหตุการณ์ ร.ศ. ๑๑๒ เป็นเหตุให้ไทยต้องยอม
เสียดินแดนต่างๆ ให้กับฝรั่งเศส รวมถึงกัมพูชา ทำให้ประเทศกัมพูชาต้อง
ตกเป็นเมืองขึ้นของฝรั่งเศสไปพักหนึ่ง

ฝรั่งเศสจึงผนวกเอากัมพูชาเป็นส่วนหนึ่งของดินแดนที่ขึ้นกับ
ฝรั่งเศสและเรียกขานว่า อินโดจีนของฝรั่งเศส เพื่อแข่งขันขยายอำนาจ
อิทธิพลกับอังกฤษซึ่งยามนั้นยึดครองอินเดียและพม่า

ภายหลังสงครามโลกครั้งที่ ๑ ฝรั่งเศสพ่ายสงครามและยอมให้
ญี่ปุ่นเข้าไปตั้งฐานทัพในดินแดนอินโดจีน ไทยจึงทำเรื่องประท้วงเรียกร้อง
ดินแดนคืน กระทั่งพิพาทกับฝรั่งเศสอีกครั้ง ยามนั้นฝรั่งเศสมีฐานทัพอยู่ที่
เวียดนามจึงส่งเครื่องบินมาทิ้งระเบิดก่อความไม่สงบหลายครั้ง จนเกิดเป็น
สงครามสู้รบกันขึ้น ญี่ปุ่นซึ่งยามนั้นเป็นหนึ่งในประเทศมหาอำนาจได้ยื่น
มือเข้ามาไกล่เกลี่ย จนสุดท้ายฝรั่งเศสต้องยอมยกดินแดนที่ยึดครองจาก
ไทยไปเมื่อครั้งสมัยรัชกาลที่ ๕ กลับคืนมา

หลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ ฝรั่งเศสชนะสงครามก็หาเหตุที่จะเข้า
มายึดครองกัมพูชาอีกครั้ง เป็นเหตุให้รัฐบาลกัมพูชาต้องหาทางเรียกร้อง
อิสรภาพโดยมีเวียดนามให้การช่วยเหลือสนับสนุน สถานการณ์จึงวุ่นวาย
ขึ้นอีกครั้ง

หลังเป็นอิสระจากการยึดครองของฝรั่งเศส กัมพูชายังต้องเผชิญกับ
ปัญหาความแตกแยกกันเอง เกิดเป็นสงครามกลางเมืองขึ้น มีการสังหาร

ผู้คนอย่างโหดเหี้ยมจนองค์การสหประชาชาติต้องเข้ามาดูแล จัดการให้
กัมพูชา มีการเลือกตั้ง

นับแต่นั้น...กัมพูชาก็เริ่มปรับตัวเข้าสู่กระแสสังคมโลก และกลายเป็นหนึ่งในประเทศสมาชิกสมาคมอาเซียน

กัมพูชา จากอาณาจักรฟูนันพนมสู่เขมร-กัมพูชา หนังสือที่จะพาคุณไปรู้จักกัมพูชา ตื่นเต้นไปกับเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ก่อนก้าวสู่ยุคสังคมปัจจุบันที่น่าสนใจ ชวนติดตามอย่างมาก

ด้วยความปรารถนาดี
เกริกฤทธิ์ เชื้อมงคล

สารบัญ

รู้จักประเทศกัมพูชา	๑๒
เปิดหน้าประวัติศาสตร์กัมพูชาแต่ครั้งโบราณกาล	๑๘
ประวัติศาสตร์กัมพูชาตามตำนานเล่าขานฉบับเก่า	๒๒
เหตุที่เมืองอินทปัตถนครและอาณาจักรกัมพูชาล่มสลาย	๓๐
อาถรรพ์คำสาปพระฤๅษี	๓๔
ประวัติศาสตร์กัมพูชาสมัยอาณาจักรฟูนัน	๔๒
ประวัติศาสตร์กัมพูชาสมัยเจนละ	๕๔
ประวัติศาสตร์กัมพูชายุคเมืองพระนคร	๖๒
อาณาจักรสุโขทัย ความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกับขอมพระนคร	๘๒
กรุงศรีอยุธยาแผ่ขยายอำนาจสู่อาณาจักรกัมพูชา	๙๒
ย้ายราชธานีสู่นครพนมเปญจตุรมุข เกิดเหตุแตกแยกเป็นกัมพูชาสามฝ่าย	๑๐๒
เสด็จกันท่อกบฏยี่ดราชนัลลิ่งก์ พระจันทราชา ชอกองกำลังจากไทย สถาปนาเมืองละแวก	๑๐๖
อาณาจักรละแวก	๑๑๒
กรุงศรีอยุธยาเกิดจลาจล เจ้ากรุงละแวกหลบยกทัพปล้นตี ยกทัพเรือปล้นตีเมืองพระประแดง	๑๑๖ ๑๒๒

หลังราชการศึกเมืองหงสาวดี ละแวกขอเป็นทางไมตรีกับไทย	๑๓๐
ส่งทัพช่วยไทยทำศึกเมืองเชียงใหม่ และเหตุการณ์เสียเมืองละแวก	๑๓๔
เริ่มยุคศรีสุนทร พระรามเชิงไพรครองกรุงกัมพูชา สองฝั่งตะวันตกช่วยกอบกู้ราชบัลลังก์	๑๔๔
สมเด็จพระบรมราชาที่ ๕ ยกทัพปราบกบฏ	๑๕๒
พระราชสาส์นขอพระศรีสุริโยพรรณกลับไปครองกรุงกัมพูชา	๑๕๖
ทำสงครามปราบปรามเจ้าหัวเมือง	๑๖๐
หลากหลายเชื้อวงศ์มัลดีเปลี่ยนขึ้นครองราชสมบัติกัมพูชา	๑๖๘
เบื้องหลังราชบัลลังก์กัมพูชาช่วงสมัยสมเด็จพระเจ้าท้ายสระ	๑๗๘
เวียดนามปราบกบฏเจ้าเมืองป่าสัก หาเหตุบุกตีกัมพูชา	๑๘๔
เหตุแตกแยกระหว่างเจ้ากรุงกัมพูชา กับเจ้าฟ้าทะละหะ	๑๘๘
สมเด็จพระนารายณ์ราชา ก่อนจะขึ้นครองราชบัลลังก์กัมพูชา	๑๙๒
พระยาตากกอบกู้เมือง ยกกองทัพตีกรุงกัมพูชา	๑๙๘
เหตุจลาจลที่เมืองเวียงจันทน์	๒๐๔
ส่งทัพช่วยเจ้ากรุงเวียดนาม เกิดเหตุแย่งชิงอำนาจระหว่างนายทัพไทย	๒๑๐

ลำดับเหตุการณ์และเรื่องราว พระวรวงศ์วงศ์กำพูชาที่เมืองไทย	๒๑๖
เกิดเหตุวุ่นวายที่เวียดนาม องค์เจ้าเหวียนอานห์ (องค์เชียงสือ) เข้ามาพึ่งพระบรมโพธิสมภาร ณ กรุงเทพมหานคร	๒๒๐
พระเจ้ากรุงไทยรับสั่งเกณฑ์ทัพ ช่วยเจ้าเวียดนามรบกับญอ๊กครั้ง	๒๒๖
พระเจ้าเวียดนามยาลองปกครองแผ่นดิน	๒๓๐
เหตุบาดหมางกำพูชา-ไทย	๒๓๔
สงครามไทย-เวียดนามสมัยรัชกาลที่ ๓	๒๓๘
เมื่อชาติเอเชียต้องรับสถานการณ์ ฝรั่งเศสวันตกกับลัทธิล่าอาณานิคม	๒๔๖
กำพูชาขอความคุ้มครองจากฝรั่งเศส	๒๔๒
เหตุพิพาทขัดแย้งเรื่องเขตแดนระหว่างฝรั่งเศส กำพูชา ไทย	๒๔๖
ความขัดแย้งไทย ฝรั่งเศส วิกฤต ร.ศ.๑๑๒ ไทยเสียกำพูชา	๒๖๒
การค้นปราสาทหินนครวัด นครธม	๒๖๘
การต่อต้านฝรั่งเศสของชาวกำพูชา	๒๗๒
กำพูชาในความปกครองของฝรั่งเศส	๒๘๐

หลังสงครามโลกครั้งที่ ๑	๒๘๖
กัมพูชาในหน้าประวัติศาสตร์สมัยใหม่ การเมือง เลือกลงตั้ง และสหประชาชาติ	๒๙๐
หลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ กัมพูชาประกาศเอกราช	๒๙๔
กัมพูชา ลัทธิคอมมิวนิสต์กับการแทรกแซงของชาวต่างชาติ	๒๙๘
เส้นทางการต่อสู้ทางการเมือง	๓๐๔
ลอน นล กับรัฐประหารในกัมพูชา	๓๐๘
ช่วงเวลาแห่งทุกข์ยากของกัมพูชา	๓๑๔
จัดตั้งรัฐบาลกัมพูชาสามฝ่าย	๓๒๒
พระบาทสมเด็จพระบรมนาถนโรดม สีหมุนี	๓๓๐
กัมพูชาในโลกปัจจุบัน	๓๓๔
ความสัมพันธ์ไทย-กัมพูชา	๓๔๒
ความสัมพันธ์และการร่วมมือ ทางด้านเศรษฐกิจ ไทย-กัมพูชา	๓๔๘
หนังสืออ้างอิง	๓๕๙

รู้จักประเทศกัมพูชา

กัมพูชา หนึ่งในประเทศสมาชิกสมาคมอาเซียน ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ของแหลมอินโดจีน มีพื้นที่ประมาณ ๑๘๑,๐๐๐ ตารางกิโลเมตร ความกว้างจากเหนือจดใต้ประมาณ ๔๕๐ กิโลเมตร และจากตะวันออกถึงตะวันตกประมาณ ๕๖๐ กิโลเมตร มีรูปร่างคล้ายสี่เหลี่ยมคางหมู เส้นเขตแดนโดยรอบประเทศมีความยาวประมาณ ๒,๖๐๐ กิโลเมตร ติดต่อกับประเทศไทยประมาณ ๙๓๐ กิโลเมตร ประเทศลาวประมาณ ๔๐๐ กิโลเมตร ประเทศเวียดนามประมาณ ๑,๐๓๐ กิโลเมตร และอ่าวไทยประมาณ ๔๕๐ กิโลเมตร พรมแดนและเส้นเขตแดนของประเทศกัมพูชาส่วนใหญ่กำหนดขึ้นโดยฝรั่งเศส เมื่อครั้งที่ฝรั่งเศสยึดครองเวียดนามและรวบเอาเมืองขึ้นของเวียดนามคือกัมพูชาเป็นเมืองอาณานิคมและผนวกเป็นส่วนหนึ่งที่เรียกขานกันว่าอินโดจีนของฝรั่งเศส

อาณาเขต

ทิศเหนือ ติดกับประเทศไทยในเขตจังหวัดบุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ และอุบลราชธานี และติดต่อกับประเทศลาว ในแขวงอัตปือ และแขวงจำปาศักดิ์

ทิศใต้ ติดอ่าวไทย

ทิศตะวันออกเฉียงเหนือ และทิศตะวันออก ติดกับเวียดนาม
ในเขตจังหวัดเป่ญญู ตาร์ลัค และกวางดั๊ก

ทิศตะวันออกเฉียงใต้ ติดกับประเทศเวียดนามเขตจังหวัดฟู
คลอง บินห์ลอง เทนินห์ ฟุคหุย เคียนเทือง เคียนฟง อันเกียง เคียนเกียง

ทิศตะวันตกเฉียงใต้ และทิศตะวันตก ติดต่อกับประเทศไทย
ในเขตจังหวัดตราด จันทบุรี และปราจีนบุรี

ภูมิประเทศ

กัมพูชามีทั้งที่ราบลุ่ม ที่ราบสูง และภูเขา พื้นที่ตอนกลางของ
ประเทศเป็นที่ราบลุ่ม มีทะเลสาบขนาดใหญ่ที่อุดมสมบูรณ์ไปด้วย
ทรัพยากรธรรมชาติ มีเทือกเขาสลับซับซ้อนติดต่อกันเป็นแนวยาวสูง
ประมาณ ๑,๔๐๐ เมตร บางส่วนอยู่ติดกับประเทศไทยตั้งแต่จังหวัด
จันทบุรีทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือ ตลอดไปทางด้านทิศเหนือ ส่วน
ภูเขาที่เป็นหย่อมๆ มีอยู่บริเวณเกาะกง กำปงโสม และกำปงสะปือ ซึ่ง
อยู่ทางตอนใต้ของประเทศ

บริเวณภาคกลางของประเทศ สูงกว่าระดับน้ำทะเลไม่เกิน ๓๐
เมตร เริ่มตั้งแต่พื้นที่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ บริเวณจังหวัดพระ
ตะบองไปจนถึงกำปงธม ไพรเวียง สวายเวียง และตาแก้ว ทางตอน
ใต้จดเขตแดนเวียดนาม แบ่งพื้นที่ออกเป็นสี่ลักษณะคือ บริเวณริมฝั่ง
แม่น้ำ ทะเลสาบ บริเวณที่ลุ่มลุ่มลาคลองหนองบึง บริเวณที่ทำนา และ
บริเวณเนินเขาขนาดเล็ก

พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบสูง มีภูเขาขึ้นเป็นหย่อมๆ มีเทือกทิวเขาอยู่มากมาย

มีแม่น้ำโขงเป็นแม่น้ำสายสำคัญที่ไหลผ่านหลายประเทศ ส่วนที่ไหลผ่านกัมพูชาอยู่ทางตอนเหนือผ่านจังหวัดสตึงแตรง กระแจะ กัมปงจาม และพนมเปญ แล้วไหลเข้าเขตแดนเวียดนามที่หมู่บ้านรินฮือ

นอกจากแม่น้ำโขงแล้วยังมีแม่น้ำสายอื่นๆ ที่สำคัญ ได้แก่

แม่น้ำทะเลสาป (Tonle sap) เป็นแม่น้ำที่เชื่อมระหว่างแม่น้ำโขงกับทะเลสาป นับเป็นทะเลสาบน้ำจืดที่ใหญ่ที่สุดในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และเป็นอ่างเก็บน้ำตามธรรมชาติที่ใหญ่ที่สุดของกัมพูชา

แม่น้ำบาสัค (Bassac) เป็นแม่น้ำสายเดียวกับแม่น้ำทะเลสาป ต่อจากแม่น้ำทะเลสาปที่หน้าพระราชวังกรุงพนมเปญ แล้วไหลไปยังประเทศเวียดนามที่บ้านบิन्हดี ผ่านเขตประเทศเวียดนามลงสู่ทะเลจีนใต้

กัมพูชามีช่วงที่เป็นชายฝั่งติดกับทะเลยาวประมาณ ๔๕๐ กิโลเมตร เป็นฝั่งทะเลที่อยู่ในอ่าวไทยทั้งสิ้น เป็นพรมแดนซึ่งกันประเทศ กัมพูชาออกจากแหลมมลายู เกาะสุมาตรา และเกาะชวา ชายฝั่งทะเลของประเทศกัมพูชาประกอบด้วยสองแหลมใหญ่ ๆ คือ แหลมสามิต (Semit, Smach) และแหลมวีลเรนห์ (Veal Renh) ฝั่งทะเลประเทศกัมพูชามีอ่าวใหญ่น้อยอยู่เป็นจำนวนมาก อ่าวที่สำคัญอ่าวหนึ่งคืออ่าวกัมปงโสม อยู่บริเวณจากแหลมสามิต (Semit) ไปทางทิศตะวันออก ชายหาดเป็นโคลนโดยทั่วไป ที่ปากอ่าวกัมปงโสมมีเกาะรง และเกาะรงสาม

แหลมเป็นที่กำบังคลื่นลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ อ่าวนี้มีบริเวณเหมาะแก่การตั้งท่าเรือ บริเวณทิศตะวันตกเฉียงเหนือของเมืองเรียม ประมาณ ๒๐ กิโลเมตร กัมพูชาสร้างเป็นท่าเรือชื่อ สีหนุ มีเกาะขนาดใหญ่ที่มีราษฎรอาศัยอยู่สองเกาะคือ เกาะกง และเกาะฟูกัก

ประชากร

ชาวกัมพูชาแท้มีอยู่ประมาณร้อยละ ๘๕ ของประชากรทั้งหมด รูปร่างสูงใหญ่ ผิวดำแดง หน้าผากโหนก ผมหยิกดำ จมูกหนา ริมฝีปากหนา ส่วนชนกลุ่มน้อยของกัมพูชามีหลายเผ่าพันธุ์ได้แก่ สะโอะจัน ช่าเร กวยหรือสวย สะเตียง หรือพวกข่า

นอกจากชนกลุ่มน้อยดังกล่าวแล้ว ยังมีชาวต่างชาติที่อาศัยอยู่ในกัมพูชาอีกหลายเชื้อชาติได้แก่ ปาทาน จาม ลาว พม่า จีน เวียดนาม และไทย ชาวกัมพูชาเชื้อสายจีนมีอยู่ประมาณร้อยละ ๕ เชื้อสายเวียดนามประมาณร้อยละ ๗ เชื้อสายไทย ลาว อินเดีย จาม มาเลเซีย และชาวเขาเผ่าต่างๆ ประมาณร้อยละ ๓

ความเป็นอยู่ของชาวกัมพูชาจะถูกแบ่งแยกตามฐานะและพื้นที่ที่อยู่อาศัย แยกเป็นกลุ่มชาวเมืองและกลุ่มชาวชนบท

กลุ่มชาวเมือง หมายถึงชาวกัมพูชาที่อยู่อาศัยในเมือง ได้แก่ พวกเจ้า หรือเชื้อพระวงศ์ พวกพ่อค้าคหบดี ซึ่งส่วนใหญ่จะมีเชื้อสายเวียดนามหรือจีน มีอาชีพค้าขาย อีกพวกหนึ่งเป็นชนชั้นกลาง มีความรู้ดีพอสมควร ส่วนมากรับราชการหรือทำงานบริษัท ชาวเมืองเหล่านี้มีความเป็นอยู่ทันสมัย รักความก้าวหน้า แต่มีจำนวนน้อยกว่าชาวชนบท

กลุ่มชาวชนบท หมายถึงชาวกัมพูชาที่อยู่อาศัยอยู่ตามแขวงนอกเมือง ต่างจังหวัดที่ยังคงห่างไกลความเจริญ ความเป็นอยู่เรียบง่ายเหมือนชนบทของไทย ผู้คนส่วนใหญ่มีการศึกษาน้อยเพียงแค่อ่านออกเขียนได้ ที่อ่านหนังสือไม่ออกก็มีอยู่บ้าง ชาวชนบทส่วนใหญ่ใช้วัดเป็นสถานที่เรียนหนังสือ แต่เป็นการเรียนขั้นต้นเท่านั้น เพียงให้อ่านออกและเขียนได้ อาชีพส่วนใหญ่ได้แก่การทำนา ทำสวน ไร่จำจาง ชาวชนบทที่อยู่บริเวณทะเลสาบน้ำจืดที่มีบริเวณกว้างก็ทำการประมง

ศาสนา

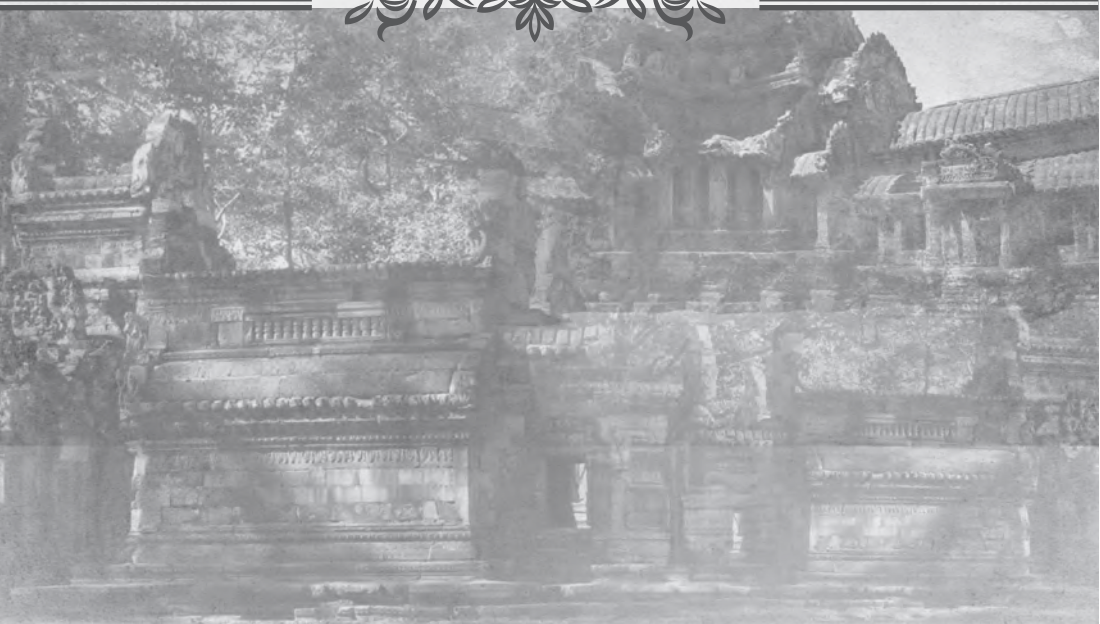
ชาวกัมพูชามีความเชื่อและศรัทธาในลัทธิศาสนาหลายรูปแบบมาแต่ครั้งโบราณ ทั้งความเชื่อในเรื่องไสยศาสตร์ ภูตผี จนถึงเทวเจ้าตามลัทธิพราหมณ์ฮินดู ดังจะเห็นได้จากซากปรักหักพังของเทวสถานที่เหลืออยู่ ซึ่งเป็นที่ที่ชนชั้นสูงของกัมพูชาเคยใช้ประกอบพิธีกรรมบวงสรวงเทวเจ้า หลังการมาเยือนของชาวตะวันตก พระสังฆราชบาทหลวงที่เดินทางเข้ามาเผยแผ่คริสต์ศาสนาทำให้ประชาชนบางส่วนของกัมพูชาเข้ารีตนับถือคริสต์ศาสนาไปด้วย แต่หลังจากที่ไทยกับกัมพูชามีเหตุขัดแย้งทำสงคราม จนกระทั่งกัมพูชาตกเป็นเมืองขึ้นของไทย ได้นำเอาศิลปวัฒนธรรมของไทยเข้าไปเผยแพร่ในกัมพูชา ทำให้ชาวกัมพูชานับถือพุทธศาสนาและมีการสร้างวัดวาอารามขึ้นมากมายหลายแห่ง จนกระทั่งภายหลัง พุทธศาสนาฝ่ายเถรวาท จึงกลายเป็นศาสนาประจำชาติของกัมพูชามีสองนิกายคือ มหานิกาย และธรรมยุตินิกาย

ส่วนบรรดาแขกจามและแขกมลายูที่อยู่ในกัมพูชามานานก็ยังคงนับถือศาสนาอิสลาม

เปิดหน้าประวัติศาสตร์

กัมพูชาแต่ครั้งโบราณกาล

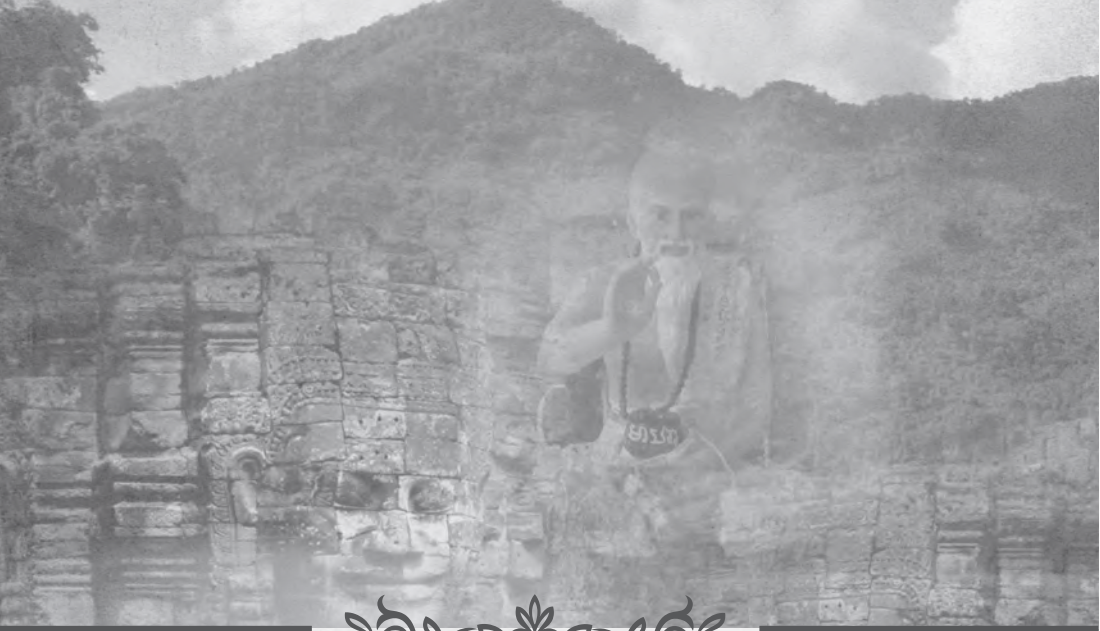
ประเทศ กัมพูชา มีประวัติศาสตร์ความเป็นมายาวนาน เชื่อกันว่าเป็นชนชาติที่เคยมีความเจริญทางด้านอารยธรรมสูงมาก่อน แม้จะมีหลักฐานบันทึกถึงกัมพูชาในยุคก่อนประวัติศาสตร์ไม่มากนัก แต่จากแหล่งโบราณคดีเก่าแก่ที่สุดของกัมพูชาที่ค้นพบในปัจจุบัน คือ ถ้ำแลงสเปน (Laang Spean) ทางตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศ ทำให้เชื่อได้ว่าน่าจะมีผู้คนเริ่มเข้ามาตั้งถิ่นฐานเมื่อประมาณ ๗,๐๐๐ ปีก่อนคริสตกาล ในขณะที่แหล่งโบราณคดีสำโรง เซน (Samrong Sen) มีหลักฐานที่ทำให้เชื่อว่าเริ่มมีผู้คนเข้ามาตั้งถิ่นฐานเมื่อราว ๒๓๐ ถึง ๕,๐๐๐ ปีก่อนคริสตกาล ชนชาวกัมพูชาเริ่มรู้จักการเลี้ยงสัตว์และเพาะปลูกข้าวได้ตั้งแต่เมื่อราว ๒,๐๐๐ ก่อนคริสตกาล สามารถทำเครื่องมือจากเหล็กได้ตั้งแต่ราว ๖๐๐ ปีก่อนคริสตกาล ก่อนหน้าที่อิทธิพลจากวัฒนธรรมอินเดียจะแผ่ขยายเข้ามาถึงดินแดนแถบนี้ ในราวปีที่ ๑๐๐ ก่อนคริสตกาล ทำให้สันนิษฐานได้ว่า ดินแดนบริเวณดังกล่าวนับเป็นแหล่งอารยธรรมทางประวัติศาสตร์ที่สำคัญแห่งหนึ่งของโลก

นักประวัติศาสตร์โบราณคดีแบ่งยุคสมัยของอารยธรรมบริเวณนี้ออกเป็นหลายช่วงตอน ซึ่งอาจจะแตกต่างจากที่ชาวกัมพูชาเอง

บันทึกไว้ในพระราชพงศาวดารกัมพูชานานฉบับ ที่ถึงแม้จะมีหลาย เหตุการณ์ที่เจือด้วยสิ่งอัศจรรย์เกินจริง แต่หลายช่วงตอนที่เกี่ยวเนื่อง กับประเทศไทยเหตุการณ์ต่างๆ ก็พ้องกับพระราชพงศาวดารไทยและ บันทึกทางประวัติศาสตร์หลายๆ ฉบับทั้งของชาวไทยและชาวต่าง ประเทศ

ประวัติศาสตร์กัมพูชา

ตามตำนานเล่าขานฉบับเก่า

ส่วนตำนานการสร้างเมืองของกัมพูชาแต่ดั้งเดิมนั้น

โดยมากจะเชื่อไปด้วยสิ่งอัศจรรย์เกินจริงตามความเชื่อแต่เบื้องต้นของผู้คนในยุคสมัยนั้น นอกเหนือจากภพภูมิ มนุษย์แล้วยังมีสวรรค์ เทวดา และเหล่าสรรพชีวิตอีกมากมายที่มองไม่เห็นแต่มีอยู่จริงและเกี่ยวเนื่องกับภพภูมิมนุษย์

ตามคติของพวกราชาภพมณีนุ ลัทธิฮินดู เชื่อกันว่ามีเทพเทวดาชั้นผู้ใหญ่คอยดูแลและปกครองอยู่ในแต่ละส่วนของสวรรค์ ภพภูมิต่างๆ ก็จะมีเทวดาและอสูรควบคุมดูแล ยามใดที่โลกมนุษย์มีปัญหาและเกิดภัยคุกคามวุ่นวาย เทวดาผู้ใหญ่และเทวดาระดับรองๆ ลงมาต่างก็จะแบ่งร่างออกมาช่วยเหลือมนุษย์ และสรรค์สร้างสิ่งต่างๆ ให้กับโลก ยังความเจริญรุ่งเรือง ความสุขแก่มวลมนุษย์และสัตว์โลก

การสร้างราชอาณาจักรกัมพูชาในสมัยก่อนก็เช่นกัน กล่าวกันว่าในช่วงที่พระพุทธศาสนาเริ่มเสื่อมโทรม เหล่าทวยเทพเทวดาพากันปริวิตกว่าจะเกิดภัยคุกคามหรือเรื่องราวร้ายแรงขึ้นกับภพภูมิมนุษย์ แล้วจะส่งผลกระทบยังภพภูมิสวรรค์ จึงจำแลงร่างลงมาแก้ไขสถานการณ์ ดังปรากฏบันทึกใน “พงศาวดารกัมพูชา” ว่า เมื่อแรกสร้างเมืองนั้นอยู่ในช่วงพุทธศักราชปี ๑๔๐๐ หรือประมาณ ๑,๑๕๕ ปีล่วงมาแล้ว เป็นช่วงเวลาที่บุตรของเทวดาผู้ใหญ่องค์หนึ่งจะถือจุติในโลกมนุษย์ คน

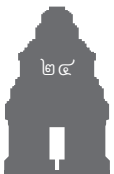
หนึ่งจะเป็นผู้มีบุญคอยเกื้อหนุนพระพุทธศาสนาที่เสื่อมโทรมให้เจริญรุ่งเรืองต่อไป หลังจากพระกุมารถือลงมาจุติก็เกิดปัญหาวุ่นวายภายในเมืองมนุษย์ขึ้น กระทั่งถูกเนรเทศไปอยู่กลางป่า ภายหลังพระอินทราชจึงตรัสใช้ให้พระพิศณุกรรมลงมาสร้างพระนครถวายให้พระราชากุมาร และให้ชื่อเมืองว่า “โคทลोक” ภายหลังเปลี่ยนเป็น “อินทปัตถนคร” ส่วนกุมารนั้นก็ขึ้นปกครองบ้านเมือง ทรงพระนาม “พระเจ้าเกตุมาลา”

พระเจ้าเกตุมาลาจึงเสวยราชสมบัติสืบมา บรรดาอาณาประชาราษฎร์ก็อยู่เย็นเป็นสุข กิตติศัพท์นั้นก็เลื่องลือไปทุกประเทศนคร เจ้าเมืองแต่ละแคว้นต่างก็นำดอกไม้ทองเงินมาถวายกันถ้วนหน้า

พระเจ้าเกตุมาลาเสวยราชสมบัติมาช้านาน แต่ยังไม่มีพระราชบุตรพระราชธิดาที่จะสืบวงศ์กษัตริย์ต่อไป จึงทรงพระอุตสาหะรักษาศีลจำเริญภาวนาปรารถนาพระราชโอรส ครบ ๗ วัน ก็ร้อนไปถึงทิพยอาสน์แห่งพระอินทร์ พระอินทร์จึงส่งทิพยจักขุลงมาเห็นว่าพระเจ้าเกตุมาลายังไม่มีพระราชโอรส ทรงพระอุตสาหะรักษาศีล ตั้งพระทัยปรารถนาพระราชบุตรที่จะสืบเชื้อวงศ์กษัตริย์ต่อไป

พระอินทร์จึงเชิญเทวบุตรองค์หนึ่งให้จุติลงมาเกิดในดอกบัว แล้วบันดาลให้พระเกตุมาลาพาบริวารเสด็จประพาสป่า พบพระกุมารน้อย จึงนำมาเลี้ยงเป็นพระราชบุตรบุญธรรม เพื่อสืบทอดราชสมบัติปกครองเมืองอินทปัตถนครต่อไป ทรงตั้งพระนามว่า “ปทุมสุริยวงศ์”

ภายหลังกุมารน้อยนั้นก็เจริญวัยขึ้น ได้ศึกษาสรรพวิชา ความรู้ต่างๆ กระทั่งรอบรู้สามารถดูแลปกครองบ้านเมืองได้ พระเจ้าเกตุมาลาจึงสถาปนาให้เป็นพระมหากษัตริย์ทรงพระนามว่า “พระเจ้าปทุมสุริยวงศ์” ปกครองเมืองโคกทลอกหรืออินทปัตต์ นครต่อไป

วันหนึ่ง พระเจ้าปทุมสุริยวงศ์เสด็จประพาสป่า ทอดพระเนตร เห็นต้นไม้อันประหลาด (ภายหลังชาวเมืองเรียกว่าต้นหมัน กล่าวกันว่า ต้นไม้นั้นเป็นพญานาคชื่อท้าวชมภูปาปะกาศ ได้รับพรจากพระอิศวร ให้กำเนิดเป็นโคกและต้นไม้อัจฉรย์) แผ่กิ่งก้านสาขาร่มรื่น จึงให้มหาดเล็กเอาพระยี่ภู่ไปลาดบนต้นไม้นั้น แล้วเสด็จขึ้นไปบรรทม

ครั้นพระเจ้าสุริยวงศ์บรรทมหลับ ต้นไม้นั้นก็ตั้งตรงขึ้นดุจมีผู้ยกขึ้น จะเรียกมหาดเล็กเข้าเฝ้าทั้งปวงก็ไม่ได้ยิน ฝ่ายบรรดาไพร่พล เสนา ข้าราชการทั้งปวงก็ตกใจ คอยอยู่ใต้ต้นไม้อันเพลาเย็นต้นไม้นั้นจึงเอนลงราบดังเก่า หลังจากเสด็จลงจากต้นไม้อัจฉรย์นั้นแล้ว พระเจ้าปทุมสุริยวงศ์ก็ทรงครุ่นคิดถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ตั้งพระทัยว่าจะเสด็จมาประพาสเยี่ยมชมอีกครั้ง

วันต่อมา พระเจ้าปทุมสุริยวงศ์จึงเสด็จประพาสป่าเยี่ยมชมต้นไม้อันพิเศษนั้นอีก ให้บังเอิญว่าในวันนั้นนางนาคิผู้เป็นธิดาพญานาคา แห่งนครบาดาลได้ออกมาเล่นน้ำในทะเลสาบ แล้วว้ายเล่นจนมาถึงต้นทลอกที่วิเศษอัศจรรย์นั้น พระเจ้าปทุมสุริยวงศ์เห็นนางนาคิกับพรรคพวกก็นึกสนุก จึงพาพวกอำมาตย์ราชเสนาทั้งปวงเข้าล้อมจับ ครั้นจับนางนาคิได้แล้วก็พามาไว้ที่ต้นทลอก ได้สมครสังวาสแล้วจึงตั้งเป็นพระอัครมเหสี

ครั้นพญานาคผู้บิดาทราบว่านางนาดีหายไป จึงให้นาคพระราชบุตรผู้น้องนางนาดีพาพวกพหลนาขึ้นไปตาม พบพระเจ้าปทุมสุริยวงศ์จึงได้ต่อว่าต่อขานและเกิดสู้รบกันขึ้น นาคราชบุตรพ่ายแพ้ แต่พระเจ้าปทุมสุริยวงศ์ก็ปล่อยให้กลับคืนไปยังนครบาดาล นาคกุมารจึงแจ้งความแก่พญานาคผู้เป็นพระบิดา

พญานาคแห่งนครบาดาลก็ครุ่นคิดว่า

“บุตรหญิงเราเขาจับได้ก็เลี้ยงเป็นภรรยา ครั้นให้บุตรชายไปตาม รบกันแพ้เขาจับได้ก็ไม่ฆ่าหากแต่ปล่อยกลับมา คุณของเขามีแก่เราเป็นอันมาก”

คิดดังนั้นแล้ว พญานาคแห่งนครบาดาลจึงจัดเครื่องราชบรรณาการให้บริวารนำขึ้นมาถวายพระเจ้าปทุมสุริยวงศ์ เชิญพระเจ้าปทุมสุริยวงศ์กับพระราชธิดาลงไปยังเมืองบาดาล พระเจ้าปทุมสุริยวงศ์กับนางนาดีผู้เป็นพระอัครมเหสีก็ลงไปอยู่เมืองบาดาลได้ประมาณครึ่งเดือน พญานาคจึงตรัสแก่พระเจ้าปทุมสุริยวงศ์ว่า

“ท่านเป็นมนุษย์ จะมาอยู่ในนครบาดาลนั้นไม่สมควร จงกลับขึ้นไปเมืองมนุษย์เถิด แลเห็นภูมิสถานที่ดีควรจะสร้างพระนครได้ก็ให้ลงมาบอกข้าพเจ้า ข้าพเจ้าจะขึ้นไปช่วยสร้างให้”

พระเจ้าปทุมสุริยวงศ์ก็ลาพญานาค พานางนาครีดาเสด็จกลับมายังบ้านเมืองและเข้าเฝ้าพระเจ้าเกตุมาลาผู้เป็นพระราชบิดา ทูลเล่า

ความถวายทุกประการ ภายหลังพระเจ้าปทุมสุริยวงศ์เห็นว่าโคกที่ต้น
พลอกซึ่งพระองค์เคยเสด็จบรรทมและเกิดเหตุอัศจรรย์ขึ้นนั้น ควรจะ
สร้างพระนครอันใหญ่ได้ จึงกราบทูลพระเจ้าเกตุมาลา พระเจ้าเกตุ
มาลาจึงให้พระเจ้าปทุมสุริยวงศ์กับนางนาคีลงไปทูลแก่พญานาคา
แห่งเมืองบาดาล

พญานาคาก็พาพวกลูกหลานขึ้นมาสร้างพระนครอันใหญ่ถวาย
พระเจ้าปทุมสุริยวงศ์ ครั้นสร้างเสร็จแล้วจึงตั้งชื่อเมืองว่า “นครธม”
จากนั้นพระเจ้าเกตุมาลาจึงได้จัดพระราชพิธีราชาภิเษก พระเจ้าปทุม
สุริยวงศ์ขึ้นทรงราชย์อยู่ในนครธมนั้น และนั่นก็เป็นที่มาของนครธมอัน
ยิ่งใหญ่ ซึ่งภายหลังต่อมาก็เป็นความอัศจรรย์แห่งโลกมนุษย์

ครั้นนานมา พระเจ้าเกตุมาลาก็กึ่งแก่พิราลัย พระเจ้าปทุม
สุริยวงศ์ก็ถวายพระนครที่พระเจ้าเกตุมาลาผู้เป็นพระบิดาเลี้ยง
ประทับอยู่เป็นพระอาราม แล้วนิมนต์พระพุทธรูปมหาจารย์ซึ่งกลับ
เข้ามาแต่ลังกาทวิปอยู่ปฏิบัติศาสนกิจ ต่อมาจึงได้เปลี่ยนชื่อเมือง
ว่า “พระนครวัด”

ในขณะที่พระเจ้าปทุมสุริยวงศ์ปกครองนครธมนั้น บรรดาเจ้า
เมืองน้อยใหญ่ที่ต่างรู้ถึงความอัศจรรย์และงดงามของนครธม ก็เดิน
ทางเข้ามาอ่อนน้อมขอเป็นเมืองขึ้นแก่นครธมมากมายหลายเมือง ใน
ขณะที่พระเจ้าปทุมสุริยวงศ์เองก็ทรงรำลึกถึงบุญคุณพญานาคาที่สื
อุตส่าห์เกณฑ์ไพร่พลนาคามาช่วยสร้างเมืองให้ จึงสัญญาว่าจะส่ง
ส่วยหรือเครื่องราชบรรณาการไปถวายแก่พญานาคาแห่งเมืองบาดาล
เป็นประจำทุกปี

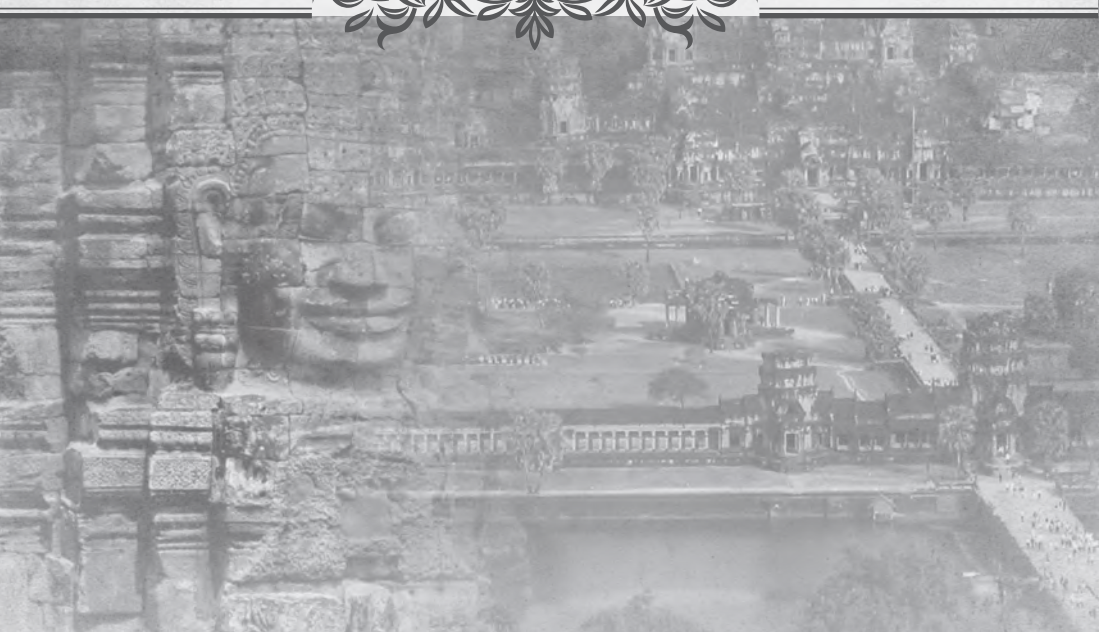
ไม่นานพญานาคก็ถึงแก่พิราลัย นาคราชบุตร อนุชานางนา
ก็ได้ครองนครบาดาลแทนพระบิดา ส่วนพระเจ้าปทุมสุริยวงศ์นั้นก็ทรง
ปกครองนครมอญอย่างเป็นสุขเรื่อยมาเป็นเวลานาน

เหตุที่เมืองอินทปัตถนคร และอาณาจักรกัมพูชาล่มสลาย

หลังจากที่พระเจ้าปทุมสุริยวงศ์เสด็จสวรรคต
ราชบุตรอันเกิดจากพระสนมองค์หนึ่งได้ขึ้นเสวยราชสมบัติ
ปกครองบ้านเมืองต่อมา ทรงพระนาม “เจ้ากรุงพาล” กษัตริย์
พระองค์ใหม่แห่งอินทปัตถนครไม่ใส่ใจพระทัยที่จะส่งส่วยและเครื่อง
บรรณาการไปยังพญานาคาเหมือนแต่ก่อน พญานาคาจึงส่งนาค
เสนาขึ้นมามากเตือน พระเจ้ากรุงพาลก็ตรัสด้วยวิสัยพาลว่า

“แต่ก่อนนั้นบิดาของพญานาคาองค์นี้เป็นพระเจ้าพ่อตาของพระ
ราชบิดาเรา ได้มีคุณแก่กันเป็นอันมาก กรุงกัมพูชาจึงได้เอาส่วยไปส่ง
แก่เมืองบาดาล เดียวนี้เรากับพญานาคาก็ได้มีคุณสิ่งใดแก่กัน เราจะ
ให้เอาส่วยไปส่งด้วยเหตุใด”

นาคเสนาได้ยินดังนั้นก็ไม่พอใจ กลับลงไปทูลความแก่พญา
นาคา พญานาคาทราบความที่เกิดขึ้นก็โกรธแค้น จึงยกพวกพลนาคา
ขึ้นมาถึงอินทปัตถนคร เข้าไปต่อว่าแก่พระเจ้ากรุงพาล

พระเจ้ากรุงพาลยังคงยืนยันว่าตนกับพญานาคาไม่มีบุญคุณอะไรต่อกัน จึงไม่จำเป็นต้องนำส่วยหรือเครื่องบรรณาการไปให้ยังนครบาดาล พญานาคาได้ฟังเช่นนั้นก็พิโรธยกพลสู้รบ หมายจะกำราบเจ้ากรุงพาล แต่ด้วยพระเจ้าปทุมสุริยวงศ์ผู้ครองนครก่อนนั้นมีบุญญาธิการมาก ทรงร่ายมนตร์ปกป้องพระนครไว้อย่างดี ครั้นพญานาคยกไพร่พลเข้ามาสู้รบก็กลับต้องพ่ายแพ้แก่พระเจ้ากรุงพาล

พระเจ้ากรุงพาลจับพญานาคาได้ก็ตัดศีรษะ โลहितพญานาคาก็กระเด็นไปต้องพระองค์พระเจ้ากรุงพาล ส่วนไพร่พลนาคทั้งหลายเห็นว่าฝ่ายตนพ่ายแพ้ก็พากันกลับไปยังเมืองบาดาล

ด้านพระเจ้ากรุงพาลซึ่งต้องโลหิตพญานาคอันเป็นพิษก็กลายเป็นแผลลุกลาม กระทั่งกลายเป็นโรคเรื้อนทั่วทั้งพระวรกาย แพทย์หลวงถวายการรักษาก็ไม่หาย

กาลต่อมา มีพระฤๅษีตนหนึ่งบำเพ็ญตบะอยู่ ณ ป่าหิมพานต์ นึกเห็นดินน่ายิ่งเหาะมายังอินทปัตถนคร ครั้นทราบว่กษัตริย์ที่ครองเมืองนี้เป็นโรคเรื้อน และจะมีพระชนมายุต่อไปได้อีกไม่นาน จึงรับอาสาที่จะช่วยรักษา ต่อชีวิตให้ แต่เจ้ากรุงพาลไม่เชื่อในกรรมวิธีรักษา จึงออกอุบายกำจัดพระฤๅษีแล้วนำไปทิ้งที่เชิงเขาทางทิศใต้พระนคร

ครั้นเวลาผ่านไป เพื่อนพระฤๅษีต่างก็พากันถามหา และได้ออกติดตามมาจนถึงอินทปัตถนคร ภายหลังทราบข่าวจากชาวเมืองว่าพระฤๅษีที่ได้เข้าเฝ้าพระเจ้ากรุงพาลตายแล้ว

อาจารย์ของพระฤๅษีรู้ความดังนั้นจึงไปตามที่ภูเขา เห็นศพเป็นที่น่าสังเวช จึงชุบชีวิตพระฤๅษีผู้ต้องพระเคราะห์ขึ้นใหม่อีกครั้ง เมื่อพระฤๅษีฟื้นขึ้นมา ก็ลำดับความที่เกิดขึ้นแล้วบอกเล่ากับฤๅษีผู้เป็นอาจารย์

พระฤๅษีทั้งสองมีความโกรธแค้นยิ่งนัก จึงพากันมาที่อินทปัตถนคร แล้วสาปแช่งว่า

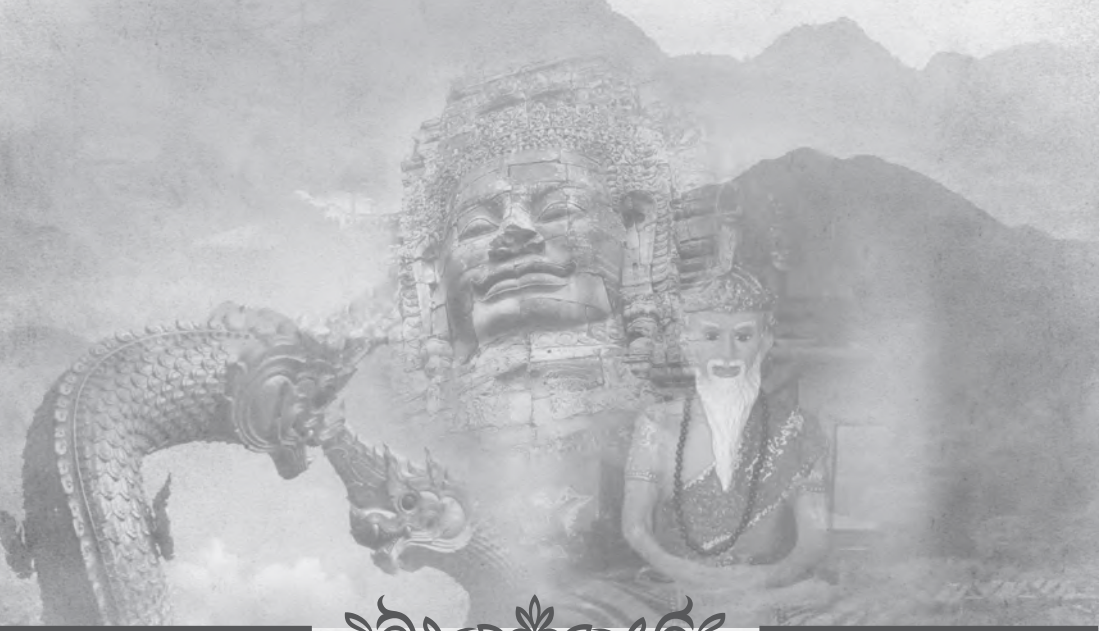
“เรามีจิตเมตตาจะชุบท่านขึ้นให้รูปงาม ให้อายุยืน ให้อภัยโรค ท่านกลับมาประทุษร้ายแก่เรา ตั้งแต่นี้ไปอย่าให้ท่านหายโรค อย่าให้ครองสมบัติอยู่ช้านานได้ และเมืองอินทปัตถนี กษัตริย์องค์ใดได้ครองราชสมบัติแล้วอย่าได้อยู่ช้านาน ให้เสื่อมสูญเป็นบ้าไป”

จากนั้นพระฤๅษีทั้งสองก็พากันเดินทางกลับไปยังป่าหิมพานต์ตามเดิม

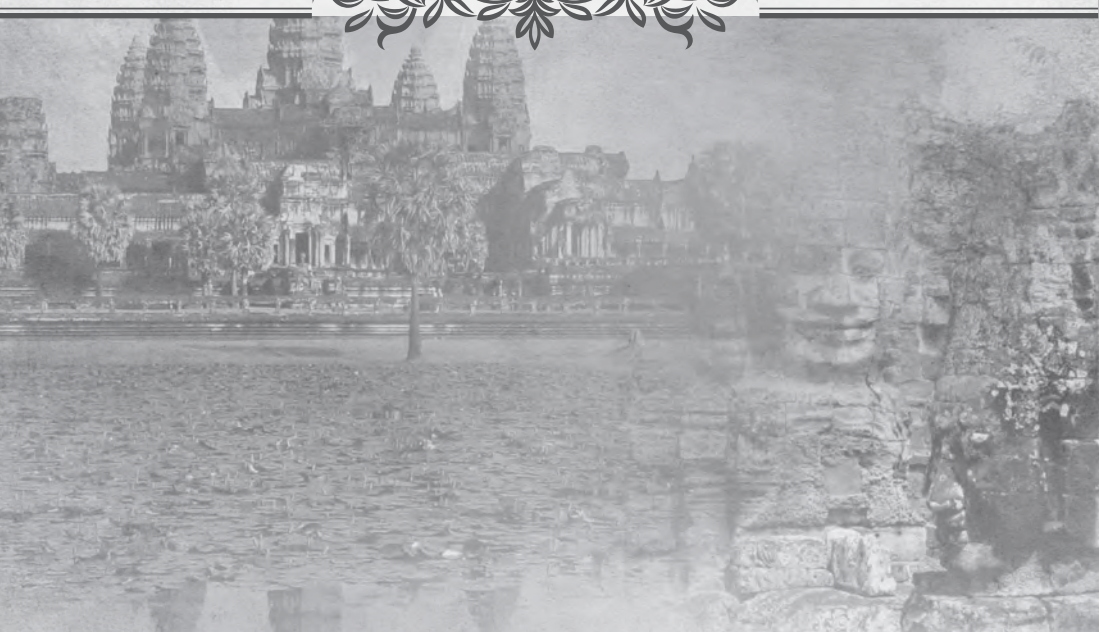
ฝ่ายพระเจ้ากรุงพาล แม้มีจิตพาลคิดกำจัดพระฤๅษี ก็ไม่กล้าที่จะรักษาโรคตามกรรมวิธีของพระฤๅษี ยอมทนทุกข์ทรมานกับโรคเรื้อนทั้งพยายามหาทางรักษาโดยวิธีอื่น กระทั่งเคราะห์กรรมมาถึง พระเจ้ากรุงพาลรักษาโรคเรื้อนไม่หาย ก็ถึงแก่พิราลัย รูปกายพระเจ้ากรุงพาลและนางนักรสนมก็กลายเป็นศิลาไป

ตั้งแต่นั้นแผ่นดินก็มัวชุกก็ว่างผู้ครองนคร ต้องเสาะหารัชทายาทมาสืบทอดราชสมบัติ ครั้นได้ผู้มาเป็นกษัตริย์เสวยราชสมบัติในพระนคร าก็ไม่สามารถปกครองบ้านเมืองให้อยู่เย็นเป็นสุขได้ มีเหตุให้เกิดการวุ่นวายและพินาศจากราชสมบัติไปโดยลำดับหลายพระองค์

วาทรรพีคำสาปพระฤๅษี

พงศาวดาร การสร้างเมืองกัมพูชาฉบับเก่า บันทึกถึงเหตุการณ์หลังจากที่เจ้ากรุงพาลสิ้นพระชนม์ไปแล้ว อินถปัตถนครก็ประสบเหตุอาเพศและความวุ่นวายหลายอย่าง กระทั่งบ้านเมืองปรวนแปรถึงกาลเป็นไป อาณาประชาราษฎร์ก็ได้รับความเดือดร้อนกันทั่วหน้า จะหาผู้ใดมาครอบครองแผ่นดินและทะนุบำรุงบ้านเมืองให้เจริญรุ่งเรืองนั้นยากนัก หลังบ้านเมืองว่างเว้นกษัตริย์ปกครอง ชาวเมืองจึงได้อัญเชิญพ่อค้าวัวผู้หนึ่งขึ้นปกครองบ้านเมือง

“นายพรม” พ่อค้าโคซึ่งมีบุญบารมีมาก ได้รับการอัญเชิญขึ้นครองราชสมบัติ ทรงพระนาม “พระเจ้าพรม” พระเจ้าพรมนั้นอาจจะล่วงรู้ถึงคำสาปของพระนครที่ถูกพระฤๅษีสาปแช่ง ครั้นได้ราชสมบัติก็ให้ไพร่พลสร้างพระนครขึ้นอีกฟากแม่น้ำทางทิศตะวันออก จึงได้ปกครองบ้านเมืองและราษฎรกัมพูชาให้อยู่เย็นเป็นสุขต่อมา หลังจากเสวยราชสมบัติได้ ๒๐ ปีก็ถึงแก่พิราลัย พระเจ้าพรมนั้นมีพระราชโอรสองค์หนึ่ง เมื่อพระเจ้าพรมสวรรคต พระราชโอรสจึงขึ้นครองราชสมบัติสืบต่อมา (ไม่ทราบพระนามแน่ชัด)

พระมหากษัตริย์กัมพูชาผู้เป็นพระราชโอรสนั้น เมื่อขึ้นครองราชสมบัติแล้วก็ไม่ย้ายพระนครกลับไปยังนครมหรืออินทปัตถนคร จนเวลาผ่านไป พระองค์ก็ยังไม่พระราชบุตรเพื่อสืบทอดราชบัลลังก์ ภายหลัง บุโรหิตทำนายว่าจะมีพระกุมารเกิดใหม่ได้เป็นกษัตริย์ปกครองบ้านเมือง ก็เกิดกังวลพระทัย ส่งนายทหารออกกำจัดเด็กที่เกิดใหม่จนแทบหมดสิ้น ครั้นนั้นมีทารกคนหนึ่งรอดชีวิตจากการช่วยเหลือจากชายชรา และต้องหนีการตามล่าจากเหล่าทหารกรมวังอย่างยากลำบาก

ต่อมา พระมหากษัตริย์ชราผู้มีจิตใจโหดเหี้ยมประชวรพระอาการทรุดหนักลง ไม่กี่เพลาก็ถึงแก่พิราลัย อินทปัตถจึงไร้กษัตริย์ปกครอง บรรดาบุโรหิตอาจารย์ประจำราชสำนักกัมพูชา จึงได้ประชุมปรึกษากัน ทราบว่าเด็กซึ่งมีบุญนั้นยังมีชีวิตอยู่ จึงปรึกษากันเสด็จราชรถไป ราชรถก็ตรงไปถึงฝั่งแม่น้ำพนมเปญที่ซึ่งเด็กนั้นหลบซ่อนลี้ภัยอยู่

พงศาวดารเมืองกัมพูชาฉบับเก่า บันทึกเหตุการณ์ตอนนี้ว่า

“...เสนาอำมาตย์ราชบุโรหิตเห็นพระราชกุมารต้องด้วยลักษณะ ควรจะเป็นพระมหากษัตริย์ครอบครองราชสมบัติ บำรุงอาณาประชาราษฎรให้อยู่เย็นเป็นสุขได้ ก็ให้ประโคมดุริยางคดนตรีขึ้นพร้อมกัน เชิญเสด็จพระกุมารขึ้นทรงราชรถแห่แหนไปยังพระนคร จัตุรมุขพนมเปญเป็นสมมตีกษัตริย์ ทรงพระนาม “พระเจ้าปักขิจำกรง” เพราะเหตุเมื่อนายเพชรฆาตฆ่าพระมารดา มีนกแร้งมาทางปีกปกปิดเฝ้ารักษาพระองค์ไว้ นั้น แต่กระนั้นก็เกิดเหตุสลด ให้พระเจ้าปักขิจำกรงเมื่อขึ้นครองราชย์แล้วก็ประหารชายชราผู้ซึ่งให้ความช่วยเหลือมาโดยตลอด